

FunkiS

bulletinen

Nyheter från FunkiS

2005:3

God Jul & Gott Nytt År

FunkiS önskar alla Bulletinläsare en God Jul och ett Gott Nytt År. Nästa bulletin kommer ut efter årsmötet och konferensen 2006.

.....

UVKK kör igång i Skåne

Utbildning i ventilationskontroll för kommunal OVK-handläggare körs igång i Skåne med en tre kurser på våren och tre på hösten. Ett ankare i dessa kurser är VVS-inspektören i Malmö Sven-Åke Ahlström. Ett helt uppdaterat kurskompendium är under färdigställande. Kursinbjudan bifogas denna bulletin och finns även på hemsidan.

Allmänna Råden uppdateras!

FunkiS har fått ett uppdrag av Boverket att göra en förstudie för uppdatering av Boverkets Allmänna Råd för funktionskontroll. Vi har startat och tackar för förtroendet!

I detta nummer bl a:

- 2 Etikfråga**
Fråga ang åtgärder efter besiktning
- 2 Tätningssmassa**
Asbest i gamla kanalers fogningsmassa
- 3 FunkiS och VENT-ordningen**
Erfarenhetsutbyte har påbörjats
- 3 Verksamhetsplan 2000**
FunkiS verksamhetsplan för 2006
- 4 Byggnadsmiljöutredningen**
FunkiS sammanfattning av våra synpunkter
- 5 OVK-intervaller ändras**
Boverkets positiva svar på vår framställan
- 6 Energideklarationer SOU 2005:67**
FunkiS remissvar på Energideklarationer
- 7 Radonkurs för riksbehöriga**
Lista på radondiplomerade hösten 2005
- 8 Forum 2006**
FunkiS inbjuder till konferens den 6-7 April
- 9 Beträffande OVK-ombesiktning**
Etikgruppens svar ang. tidpunkten
- 9 Spika datum för ombesiktning?**
OVK-besiktning får inte bli ett självändamål
- 10 FSV-mötet i Norrköping**
FunkiS frågor och Boverkets svar!
- 11 Lägesrapport från Departementet**
Ordförande har kontaktat departementet
- 12 Översyn av Plan och bygglagen**
Vårt remissvar skall lämnas 17 feb 2006
- 13 Undantag från OVK har upphört**
Återgång till vanlig OVK-besiktning
- 14 Malmö bedömningsmall**
Bedömningsmall för lokal OVK-behörighet
- 15 Kunskap behöver vi alla**
Sven Anderssons tentamensprov

FunkiS Bulletinen

-för dig som vill veta mer om OVK

Adress: FunkiS, c/o StyroVent Syd Konsult AB,
Allégatan 165, 232 31 ARLÖV
Telefon: 040-412415
Telefax: 040-410151
Epost: funkis@funkis.se
Hemsida: www.funkis.se

Ansvarig utgivare: Gunnar Nihlén
Redaktion: Johnny Rosendahl
Layout: Ulf Rosendahl
Omslagsbild: Gran i vinterskrud, Sälen
Tryck: Holmbergs, Malmö

FunkiS kansli har flyttat

Sedan den 1 oktober finns vi på Allégatan 165 i Arlöv, strax norr om Malmö.

Vi är en av flera hyresgäster i en gammal villa där sockerbrukets disponent en gång i tiden residerade. Villan är tillbyggd och omfattar idag 1200m². Läs mer på www.disponentvillan.se
I huset finns tillgång till fina utbildningslokaler, modern teknik och ett intressant kontaktnät.

Etikfråga

Fråga ang åtgärder efter besiktning?

- Är det ok att åtgärda anmärkningar själv efter en besiktning?

EG svar:

Etikgruppen har samtalat om ärendet och även haft det uppe tidigare. Vi har noterat att om besiktningsmannen är företagsanställd och inte medverkar till att åtgärda anmärkningarna, så bör inte eventuell företagslojalitet inverka på kostnader eller kvalitet. Vi ser fördelar med möjligheten till snabb och riktig information som motvikt till de ibland svårtolkade protokollsnoteringarna.
När det däremot gäller en- eller fåmansbolag ställs ju högre krav på att besiktningsmannen skall kunna förhålla sig tekniskt- och ekonomiskt neutral i sin dubbelroll. Men även om detta inte direkt kan rekommenderas så kan det ju inte heller fördömas - men kanske bevakas vad gäller vissa besiktningsmän.

Kalmar 051102
Erik Kylefalk

Tätningssmassa

Vid rivningsarbeten på en ombyggnad vid Helsingborgs lasarett upptäckte man att det fanns asbest i de gamla kanalernas fogmassa. Vi tog hjälp av Magnus Everitt på Svensk Ventilation som kontaktade Arbetsmiljöverket och fick ett snabbt svar. Vi återkommer med mera information i nästa bulletin.

Vid rivning av ventilationssystem med tätningssmassa som innehåller mer än 1 vikt% asbest behövs tillstånd från Arbetsmiljöverket innan rivning påbörjas. Ansökan görs till det distrikt där rivningsarbetet sker. Om tätningssmassan innehåller en lägre halt behövs inget tillstånd men 3, 10-12, 14, 16 §§ i föreskrifterna om asbest (AFS 1996:13) ska följas.

Jag har pratat med Gabriela Balodis hos oss och det finns tydligen tätningssmassor som kan innehålla asbest men kände inte till fabrikatet "Runotex". Tätningssmassor har inte bedömts som så farliga då asbesten ligger bunden i en "gegga" men det är viktigt att rivningsarbetet bedrivs så att dammbildning undviks.

Jag har försökt nå en person på ett av våra distrikt som varit med länge och kanske vet något mera om detta. Men han återkommer först på måndag så jag återkommer igen efter att ha pratat med honom.

Hälsningar

Anneli Lundh, Arbetsmiljöverket

Rivning pågår vid en ombyggnad på Lasarettet i Helsingborg.

Tätningssmassa från 1974

Hans Berggren gör ett provklipp för analys.

FunkiS och VENT-ordningen

Vi har inlett ett lite mera formellt samarbete mellan oss i Sverige och vår danska motsvarighet VENT-ordningen.

Syftet är i första hand erfarenhetsutbyte. Det danska systemet är ett frivilligt system för kvalitetssäkring av både ventilation och energi som blivit en succé som byggnadsägare gärna ansluter sig till. Det tog ordentlig fart 2002 genom en kampanj som inriktade sig mot skolor och undervisningssektorn.

VENT-ordningen har utvecklats till ett papperslöst system som täcker bearbetning av data, mätningar, registreringar och överföringar till VENT-sekretariatet. Ventilationsföretagen, som frivilligt ansluter sig till systemet, kan koncentrera sig det praktiska arbetet och slipper den administrativa delen.

Arbetet i ventilationssystemen omfattar:

- Funktionsprovning av automatik och komponenter
- Tillståndskontroll av huvudflöde, temperaturer, tryckförhållande
- Effektmätning av el, kyla, värme samt temperaturverkningsgradskontroll,
- Referensvärde (nyckeltal) och jämförelse med aktuella värden
- Vägledning och förslag till förbättringar

Kvalitetssäkring sker genom elektronisk screening, ventilationstekniska genomgångar, stickprovskontroller och förstärkingskontroll av nya medlemmar.
(Det skall nämnas att alla mätningar utförs enligt T22:an.)
Samarbete sker med den statliga "Elsparefonden" som ligger under ett departement för ekonomi och näringsliv. Detta innebär bland annat att man själv kan kolla den egna ventilationens prestanda via Internet.

- Vill du veta mer om hur detta går till så gå in på www.ventilation.sparel.dk
- Läs också mer om det danska systemet VENTordningen på www.vent.dk
- Ladda hem den utmärkta handboken om ventilation "Den lille blå" på www.spareventilator.dk

I Danmark inför man obligatorisk ventilationskontroll av offentliga byggnader under 2006. Samtidigt inför vi i Sverige energideklarationssystemet. Danmark har hunnit längre på energiområdet och vi har försprång på ventilationskontrollsidan.

Vi har mycket att lära av ett frivilligt system som VENT-ordningen. Samarbete har inletts vid ett möte på FunkiS kansli den 31 oktober. Vid detta möte togs frågan upp om kraven på kalibrering av våra mätinstrument. Vi efterlyser båda rimligare kalibreringsmetoder och bättre priskonkurrens.

Som sagt vi har mycket att lära av varandra och ett samarbete stärker säkert båda organisationerna.

FunkiS Verksamhetsplan för 2006

Prel. verksamhetsplan skapad av kansliet efter styrelsemöte 051114:

Ref: Verksamhetsplan skapad av kansliet efter styrelsemöte 031119.

Mån	dec	jan					feb				mars				april				maj					juni				
Vecka	52	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	
må	26	2		9	st 16	23	30	6	13	20	27	S 6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	st 29	5	12	19	26
ti	27	3	10	17	R 24	31		7	14	R 21	28	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27
ons	28	4	11	18	25	1		8	15	22	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28
to	29	5	12	19	26	2	vu 9	uk16	T 23		2	9	16	uk23	30	AS 6	13	20	27	uk 4	11	vu 18	25	1	8	15	22	29
fre	30	6	13	20	27	3	10	17	rk 24	rk 3	rk 10	17	24	31	K 7	14	21	B 28	5	12	19	26	2	9	16	23	30	
lör	31	7	14	21	28	4	11	18	25	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	1	
sön	1	8	15	22	29	5	12	19	26	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25		

Mån		juli					aug				sep				okt					nov				dec			
Vecka	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52
må	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28	S 4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25
ti	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	R 10	17	24	R 31	7	14	st 21	28	5	12	19	26
ons	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27
to	29	6	13	20	27	3	10	vu 17	24	31	7	t 14	21	uk 28	5	12	19	26	uk 2	vu 9	16	23	30	uk 7	14	21	28
fre	30	7	14	21	28	4	11	18	25	B 1	8	15	rk 22	rk 29	rk 6	13	20	27	3	10	17	24	B 1	8	15	22	29
lör	1	8	15	22	29	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30
sön	2	9	16	23	30	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31

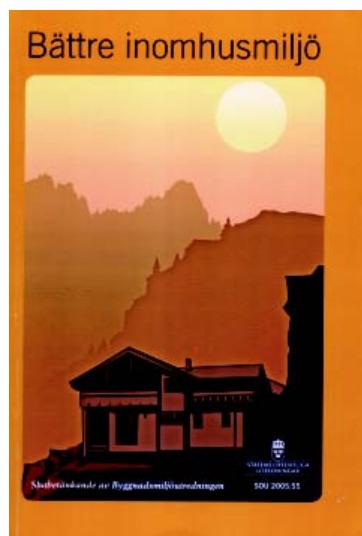
Förklaring till bokstäver efter dagnummer:

- S Styrelsemöte i Stockholm
- st Styrelse, telefonmöte kl 17-19 om inget annat meddelas
- T TR-möte på Sifu i Stockholm
- vu TR-VU:s möte. Plats bestäms efterhand.
- t TR-telefonmöte
- AS Årsmöte i Stockholm 6 april. Efter årsmötet genomförs kort styrelsemöte.
- K Konferens i anslutning till årsmötet
- B Bulletin - prel utgivningsdag 28 april, 1 september, 1 december, manusstopp 14 dagar innan.
- rk Kurs i byggregelverket: Göteborg 24 februari, Ärlöv 3 mars, Stockholm 10 mars, Ärlöv 22 september, Stockholm 29 september, Göteborg 6 oktober
- R Radonkurs för medlemmar och utomstående med riks K-behörighet: Ärlöv 24 januari, Stockholm 21 februari, Stockholm 10 oktober, Göteborg 31 oktober
- uk Utbildningsdag UVKK - Utbildning VentilationsKontroll för Kommunala OVK-handläggare i Skåne: 16 februari, 23 mars, 4 maj, 28 september, 2 oktober, 7 december

Byggnadsmiljöutredningen, Bättre inomhusmiljö (SOU 2005:55)

Rubricerade har remitterats till Funktionskontrollanterna i Sverige (Funkis), som har genomfört särskilda medlemsmöten på 11 platser i landet från Skåne i söder till Västernorrland i norr.

Slutbetänkandet har diskuterats bland annat med utgångspunkt från ett gemensamt bildmaterial. Detta har skett samordnat med vårt remissarbete avseende slutbetänkandet från Utredningen om byggnaders energiprestanda – ”Energideklarationer SOU 2005:67”. Varje grupp har sammanställt sina egna redovisningar. Därmed har vi samlat ett brett underlag för föreningens synpunkter som vi härmed vill avge. Funkis har 1200 medlemmar som bland annat utför den obligatoriska ventilationskontrollen.

Bättre inomhusmiljö
SOU 2005:55

Sammanfattning av våra synpunkter

Generellt sett delar vi utredarens slutsatser och förslag som avser den obligatoriska ventilationskontrollen: Vi vill dock göra vissa tillägg och tillföra några erfarenheter från vårt arbete ”ute på fältet”. Funkis vill gärna medverka till att OVK samordnas med Energideklarationer och framtida Byggnads-deklarationer. Här är våra synpunkter på avsnitt 14.2 med underrubriker.

- **Registrering, genomförande och efterlevnad**

Vi delar utredarens utvärdering om den varierande standard som finns. Det är dock inte bara OVK-området som drabbas utan vi anser att kommunerna allmänt sett utövar för lite tillsyn. Många kommuner anför att man inte har råd med OVK-handläggningen. Vi tror också att en orsak kan vara att man inte har tillräckligt kunnig personal för ändamålet. Intresset för byggnadstekniska frågor är svagt hos många kommunpolitiker. Föreningen FSV:s ordförande har sammanfattat detta i en fråga om att ”Kommunal OVK-förmåga inte idag även är en oförmåga”. Från Funkis sida har vi satsat på att ta fram och en specialutbildning om OVK för den kommunala handläggaren. Denna utbildning har hittills genomförts med 120 deltagare från ca 80 kommuner.

Vi delar utredarens slutsats att hindret för kommunen att få ta ut ersättning bör undanröjas. Vi föreslår också att länsstyrelsernas handläggare ges erforderlig utbildning om OVK och att man bildar nätverk som tar vara på den kunskap och förmåga som finns hos alla de ”duktiga kommunerna” och medverkar till spridning av erfarenheterna med hjälp av Boverket som sammanhållande myndighet. Därmed ansluter vi oss till utredarens slutsats på sidan 135 under 14.2.3 Efterlevnad.

- **Kommunalt godkännande av funktionskontrollanter (BVL §16)**

Utredaren har ej tagit upp denna del. Eftersom en tredjedel av våra medlemmar har s.k. lokal behörighet att utföra funktionskontroll vill vi tillägga följande:

- Många söker lokal behörighet därför att de inte uppfyller de krav som gäller för riksbehörighet.
- Många som har haft riksbehörighet söker lokal behörighet när man vill ”trappa ner” sin verksamhet.
- Många söker lokal behörighet av kostnadsskäl därför att de har begränsat sin verksamhet till en eller ett fåtal kommuner.
- Många söker lokal behörighet därför att det är enklare handläggning.
- Handläggningen av behörighetsansökningarna har mycket varierande standard
- Krav på godkända kunskapsprov i byggregelverket liknande det som gäller för riksbehöriga förekommer sällan.
- Utfärdade behörighetsdokument är mycket varierande till utformning och innehåll.
- Krav på årlig rapportering liknande den som gäller för riksbehöriga saknas

Funkis arbetar för att OVK-bedömningar skall vara enhetliga och att det inte skall vara någon skillnad mellan riksbehöriga och lokalbehörigas OVK-arbete. Vi har heller inte tagit del av klagomål som tyder på någon kvalitetsskillnad. Vi tror att det nu är tid att närmare utreda om nuvarande riksbehörighetskrav skall kvarstå eller om det är tid att formulera krav på den som ges lokal behörig. Vi föreslår att frågan tas upp av PBL-utredningen eftersom det eventuellt kan krävas en samordning av föreskrifterna som gäller för ”kvalitetsansvarig”.

- **Godkännande**

Vi delar utredarens uppfattning att OVK måste ske mot den verksamhet som systemet klarar av. Detta innebär att en byggnadsägare ställs inför två val. Antingen måste verksamhetens omfattning anpassas till systemets förmåga eller så måste han bygga om systemet så att verksamhetens behov tillgodoses. OVK-bedömningar av typen ”antingen eller” förekommer dock inte utan besiktningsmannen måste entydigt bestämma om systemet är godtagbart eller ej med stöd av OVK-förordningen. Vi föreslår därför att SFS 1991:1273 §5 kompletteras så att systemets funktion i förhållande till det aktuella verksamhetsbehovet skall kontrolleras och att denna kontroll skall stämmas av med miljöinspektion och arbetsmiljöinspektion. Harmonisering av regelverkens kvantifierande föreskrifter och råd som berör ventilation och fukt bör genomföras under alla förhållande.

- **Kvaliteten på luften**

Vi delar utredarens slutsats att en undersökning bör göras hur ventilationskontrollen påverkat inomhusmiljön. Vår uppfattning är att OVK klart medfört bättre service och underhåll av ventilationssystemen. Inomhusluftens kvalitet beror dock på många andra faktorer än OVK. Undersökningen bör därför se till helheten, såsom uteluftens kvalitet, systemets konstruktion, dragfrihetskravet, städning, värme- och kylsystems påverkan etc. Speciellt bör man studera att det som fastnat i luftfilter inte försämrar tilluftens kvalitet i något som helst avseende.

- **Hälsoläget**

Vi delar utredarens slutsats att genomföra tvärvetenskapliga undersökningar om ventilationseffekten på hälsoläget med förhoppningen att våra erfarenheter från 13-års OVK tas till vara. Vi beklagar att detta arbete ej inletts tidigare och därmed kunnat ligga till grund för pågående revidering av kap 6 i BBR.

- **En- och tvåbostadshus**

Vi delar utredarens uppfattning att en- och tvåbostadshus med FT-ventilation borde OVK:as. Särskilt hus med radonproblem borde tas med. Egentligen borde alla småhus oavsett systemtyp OVK:as. Hur skall vi annars uppnå delmålet för god bebyggd miljö? Varför skall barnen ha sämre luft hemma än på dagis och i skolan?

- **Undantag**

Beträffande Boverkets försöksverksamhet med undantag från OVK, som är under slutlig avrapportering, vill vi anföra följande:

Det är mycket positivt att ventilation sköts kontinuerligt på ett kvalitetssäkrat sätt. Vår erfarenhet är dock att alla driftsorganisationer är hjälpta av att det kommer någon "utifrån" som kan anmärka på fel och lämna förslag till åtgärder. Det är alltid besvärligt att göra motsvarande anmärkningar i den egna organisationen. Därför är det många brister och fel som inte åtgärdas därför att man vill inte klaga på varandra. Det är känsligt att anmärka på en kollegas "arbetskvaliteter". Och så det naturligtvis detta med "att tiden inte räcker till" för serviceorganisationen. Kontrollen utifrån är viktig. Vi tror därför att ett stickprovsförfarande bör kvalitetssäkras och permanentas om undantagen skall kvarstå. I anslutning till stickproven kan man också genomföra den utbildningskomplettering som kanske aktualiseras av konstaterade brister och fel. Besiktningsprotokollet från stickprovet kan också ge bättre stöd för att driftsorganisationen tilldelas behövliga resurser från den egna förvaltningen. Det brukar väga tyngre med ett externt dokument. En vanlig OVK-besiktning garanterar ej ett välfungerande inomhusklimat. Men felaktiga luftflöden, förorenad luft, kortslutningseffekter, bristande underhåll och ändrad verksamhet upptäcks och fel avhjälpas. Med en utökad OVK-besiktning, som anges i Boverkets Allmänna Råd, kan man även ta tag i inomhusklimatet och energisparpotentialerna.

- **Småfel**

Sidan 90, avsnittet om luftgenomströmningen talar om "... 0,5 rumsliter per timme..." bör vara rumsvolymer. Sidan 58, avsnittet om installationer talar om "...till- och frånluftsväxlar..." bör nog vara till- och frånluftsläktar

OVK-intervallet ändras

I bulletin 2005:2 på sidan 3 finns FunkiS skrivelse till Boverket, där vi föreslår, att ett kortare OVK-intervall skall kunna godtas. Här är Boverkets positiva svar på vår framställan:

Boverkets svar på brev inkommet den 21/2-05.

Ni har lämnat till Boverket ett förslag till ändring av BFS 1999:25 och framfört önskemålet om att man vid nästa revidering av förordningen inför ändring av texten så att orden "eller underskridas" slopas.

Ni har motiverat grundligt med bl.a. om att det måste anses positivt för folkhälsan att vissa byggnadsägare vill utföra OVK-besiktningarna med kortare intervall. Boverket medger att orden "eller underskridas" verkar onödiga i sammanhanget och kommer att ändra i texten enligt FunkiS förslaget i samband med nästa revidering av förordningen och tillhörande allmänt råd.

Wanda Rydholm

Vid utarbetande av detta svar har samråd skett med juristen Lars Brask. Jag beklagar att svaret till er dröjde, p.g.a. arbetsbelastning.

Med vänlig hälsning
Wanda Rydholm, expert

Luftflödes- mätare

FÖR DIREKTMÄTNING AV FRÅNLUFT

AIRFLOW 6.100,-
exkl. moms

Ring för ytterligare information!

MÄTFORUM
– alltid steget före –

Fabriksvägen 12 • 171 48 SOLNA • Telefon 08-82 25 50 • Fax 08-82 64 57
e-post: maetforum@maetforum.se • <http://www.maetforum.se>

Funkis remissvar på Energideklarationer (SOU 2005:67)

Funktionskontrollanternas i Sverige (Funkis), har genomfört särskilda medlemsmöten på 11 platser i landet från Skåne i söder till Västernorrland i norr, på samma sätt som skedde med tidigare remiss avseende "Energideklarering av byggnader – För effektivare energianvändning (SOU 2004:109)"

Slutbetänkandet har diskuterats bland annat med utgångspunkt från ett gemensamt bildmaterial. Detta har skett samordnat med vårt remissarbete avseende slutbetänkandet från Byggnadsmiljöutredningen "Bättre inomhusmiljö SOU 2005:55". Varje grupp har sammanställt sina egna redovisningar. Därmed har vi samlat ett brett underlag för föreningens synpunkter som vi härmed vill avge. Funkis har 1200 medlemmar som bland annat utför den obligatoriska ventilationskontrollen.

Energideklarationer
SOU 2005:67

Sammanfattning av våra synpunkter

Generellt sett är vi positiva till införandet av energideklarationer. Det är mycket arbete som återstår och Funkis vill gärna medverka till att energideklarationer framgångsrikt samordnas med OVK, med Byggnadsmiljöutredningens förslag och med Byggnadsdeklarations-utredningen. Här är våra synpunkter:

- Det är viktigt att energideklarationer omfattar både bestämning av byggnadens energiprestanda och framtagande av förslag på åtgärder till energieffektivisering. Åtgärderna skall vara tillämpbara i den aktuella byggnaden och lönsamhetsberäkning med hjälp av en enkel metodik.

- Vi delar utredarens uppfattning att det är viktigt att Boverket snabbt kommer igång med att:
 - omgående ange de krav som skall ställas på programvaror för teoretisk beräkning av byggnaders energiprestanda och överväga vilken strategi som bör gälla för att ta fram dessa programvaror.
 - omgående ta fram nationella indata som kan användas vid beräkningar för energideklarationer.
 - i samråd med Energimyndigheten ta fram schabloner för verksamhetsenergi.
 - besluta om giltighetstiden för temporära deklarationer. Utveckling av rutiner och metoder för ett förenklat förfarande bör ges hög prioritet. Denna punkt är särskilt viktig så att inte Energideklarationer får någon form av vanrykte under det viktiga uppstartåret 2006! En undre kvalitetsgräns måste med skärpa slås fast.
 - ta fram råd om hur åtgärder genomförs utan att de medför risk för försämrad inomhusmiljö. Råden bör även avse varsamhetskrav i kulturhistoriskt värdefulla byggnader och bör i det avseendet utformas i samråd med Riksantikvarieämbetet.
 - omgående påbörja arbetet med att utreda, analysera och utveckla ett antal frågor som behöver vara klarlagda innan energideklarationer kan upprättas.
 - bygga upp en webb-baserad portal med samlad information om energihushållning i bebyggelsen samt information om deklarationssystemet.
- Vi delar utredarens uppfattning att den obligatoriska ventilationskontrollens innehåll och tidsintervallet mellan besiktningstillfällen bör anpassas så att de överensstämmer med behoven vid upprättandet av energideklarationer. Dock bör 3-årsintervallet för kategori 2 inte ändras utan man bör istället anpassa energideklarationen så att den sammanfaller med var tredje OVK. Erfarenheterna från 13-års OVK-arbete visar klart att ej godtagbara fel upptäcks som måste åtgärdas och efterbesiktigas. Om felen fått kvarstå ytterligare två år utan åtgärd hade detta haft konsekvenser på både inomhusmiljön och sannolikt också på energiförbrukningen.
- Vi delar inte utredarens förslag att det endast är personer anställda vid företag med status som ackrediterade kontrollorgan som skall genomgå ett certifieringsförfarande. Detta begränsar konkurrensförhållandet och hindrar kunniga

egenföretagare från att certifieras stick i stäv med artikel 10 i EU-direktivet. Det är vår uppfattning att ett certifieringsförfarande enligt Boverkets kravspecifikationer väl räcker till för att säkra upp den kvalitet som energiexperten skall besitta. I detta ligger självfallet att han måste kontrollera och ta ansvar för alla de personer som han eventuellt anlitar i sitt arbete. Det är dock viktigt att man tillför någon form av stickprovskontroll av energiexpertens arbete, vilket ju också kan underlättas av det föreslagna registret.

- Vi delar inte utredarens förslag till certifieringsnivåer för byggnader med bostäder och en för större byggnader utan föreslår en nivå för en- och tvåfamiljshus och en för alla andra hus. Bakgrunden till detta är OVK-erfarenheten att alla i praktiken söker högsta behörighet men att det finns ett klart behov för den speciella grupp som utgörs av "villaägarna". Här kan man också se en samordningsfördel med att lösa eventuella radonproblem och även med Ove Bengtsbergs slutsats om ventilationskontroll/byggnadsdeklarationer för en- och tvåbostadshus.
- Vi delar utredarens förslag till kompletteringspunkter för OVK med tillägget att även SFP-tal bör tas fram. Vi vill gärna medverka i att ta fram passande utbildning för kompletteringspunkterna men även för att få kompetens för att kunna utföra hela energibesiktningen.
- Vi delar utredarens uppfattning att energi-effektiviseringsåtgärder inte för leda till försämrade inomhusmiljö. Vi vill dock inte ha med ordet "uppenbarligen" i sammanhanget. Det ger olämpliga signaler för expertarbetet. Det är ju kraven i regelverken från Boverket, Socialstyrelsen och Arbetsmiljöverket som gäller.
- Vi delar utredarens uppfattning om att informationsutbyte bör kunna ske mellan OVK-databaser och energibaser. Vi medverkar gärna till att datautväxling kan ske enligt en lämplig standard.
- Vi konstaterar att det återstår en hel del arbete för att reda ut hur en energideklaration skall se ut och anslås. Samordning bör kanske också ske med det OVK-intyg som föreskrivs i SFS 1991:1273 och med ev. kommande byggnadsdeklarationer. Vi medverkar gärna till för att få fram praktisk lösning.
- Vi konstaterar slutligen att Boverket har organiserat ett energiråd som vi inte kan finna vara det oberoende energiråd som utredaren tidigare föreslog. Vi saknar någon som representerar blivande energiexperter och som har praktisk erfarenhet från inventering och kontrollarbete av byggnadernas installationssystemen.

Radonkurs för riksbehöriga

Nya radondiplomerade

Den 4 oktober 2005 samlades elva personer på Hotell Scandic Continental i Stockholm för att utbildas i radon. Föreläsare var som vanligt Stig Fritzell från FunkiS och Gilbert Jönsson från LTH. Som avslutning på dagen får deltagarna skriva ett prov. Provet omfattar delar från kurskompendiets olika kapitel som går igenom under kursdagen. Alla fick godkänt denna gången.

Personer som godkänts vid FunkiS radonutbildning hösten 2005.

Hans Axelson ITEM-Installationsförvaltning AB, Gävle
Peter W Axelsson OVK Energi AB, Sala
Tommy Janius Trosa Ventilationsteknik AB, Trosa
Roland Larsson Fastighetsteknik AB, Norrköping
Roger Mattsson ARM Miljöanalys, Sollentuna
Mikael Nutsos Locum AB, Stockholm
Ronny Olsson Ronny Olsson Ing.byrå AB, Stockholm
Antti Ranta AB Telgebostäder, Södertälje
Arvo Raukas Ingenjörfirman Arvo Raukas, Nacka
Andreas Rinnström ... ÄF Infrastruktur AB, Gävle
Yngve Sandström TF-ventilation & el AB, Örnsköldsvik

Förteckningen

FunkiS förteckning skickats ut till Länsstyrelsernas handläggare av bidragsansökningar för radonåtgärder, kommunens radon-handläggare vid enhet miljö och hälsa samt kommunens OVK-handläggare. Förteckning kompletteras efterhand som nya radondiplom delas ut.

En komplett förteckning med adress, telefon och behörighetsuppgifter kan hämtas på www.funkis.se. Gå in på sidan om Radon.

Nya kurser

Under vintern 2006 planeras nya kurser i Arlöv och Stockholm. Kursen är en heldagarskurs och vänder sig till dig som är OVK-besiktningsman och har riksbehörighet K enligt BFS 1996:56 ÖVR 80. För att reducera kurstiden får deltagarna genomföra egna förstudier. En pärm med litteratur med läsanvisningar översänds ca en vecka innan kursen. Pärmen skall medtagas till kursen. Innehållet i pärmen är avsett att fungera som faktabank som man vid behov kan rådfråga.

- Arlöv 24 januari, kl 09-18
FunkiS kansli, Allégatan 165, Arlöv.
- Stockholm 21 februari, kl 09-18
Scandic Continental, Klara Vattugränd 4, Stockholm.

OBS ! Anmälningssblankett bifogas denna bulletin

FORUM 2006

FunkiS Konferens 6-7 April

Forum 2006

FunkiS inbjuder till konferens ombord på Birka Paradise. Årets tema är kort och gott "Diskussion" där viktiga FunkiS-ämne tas upp och diskuteras. Konferensdagen är delvis upplagd som ett forum där deltagarna är delaktiga i diskussionsämnena. Ett flertal utställare finns även på plats. Forum är latin för torg och används i överförd bemärkelse om varje fysisk och virtuell mötesplats där folk utbyter åsikter och tankar.

Vad FunkiS konferens

Tema Diskussion

Var Birka Paradise, Stockholm-Mariehamn

När 6-7 april 2006 (torsdag-fredag)

Den 10 november var det premiär för nybyggda Birka Paradise

Program

Torsdagen startar med FunkiS årsmöte kl 15.30 på Sjöfartshotellet. Därefter mönstrar vi på Birka Paradise som avgår 18.00. Ombord på båten äter vi en tre-rätters gemensam middag. Kvällen tillbringas var och en på bästa sätt. Efter frukosten på fredagen samlas vi i konferensavdelningen för att starta diskussionsdagen. Konferensen håller på till kl. 15.45 och kl. 16.00 anländer vi stadsgårdsterminalen i Stockholm.

Föreläsare

Efter lunch lysnar vi till en intressant föredragshållare.

Mini mässa

Utställande företag finns med och visar sina nya produkter.

Fartyget

Birka Paradise är ett nybyggt kryssningsfartyg med upplevelser som helt saknar konkurrens på Östersjön. Allt du kan önska finns ombord. Här kan du bada, sola, dansa, koppla av, äta gott och njuta flott. Klimatet ombord är tropiskt - året om. Solens strålar skänker inte bara ljus och värme utan du solar på riktigt - är inte det paradiskt, så säg? Passar bra om du vill ta med din käresta...

Birka Class hytt

Konferenslokalen

Konferenslokalen erbjuder det senaste inom hightech och ligger längst fram i fören. Här har vi tillgång till flera rum för givande diskussioner i en näst intill buller- och vibrationsfri miljö. Birka Paradise uppfyller nämligen kraven på två nya miljöklasser.

Konferenslokal Miami

Länkar

Båten - www.birkacruises.com

Mariehamn - www.mariehamn.aland.fi

Sjöfartshotellet - www.scandic-hotels.se/sjofartshotellet

Stockholm - www.stockholm.se

Flygbiljett - www.sas.se

Tågbiljett - www.sj.se

FunkiS - www.funkis.se

Boka in 6-7 april - Inbjudan och anmälningsslapp skickas till dig i slutet av januari

Beträffande OVK-ombesiktning

Tekniska Rådet (TR) har bett Etikgruppen (EG) att yttra sig i frågor som i första hand rör tidpunkten för ombesiktning av ej godtagbara luftbehandlingssystem.

EG vill svara på följande sätt:

Vad säger lagen?

I SFS 1991:1273 med tillägg kan i 7§ läsas följande: "Om besiktningen föranleder anmärkningar i något av de avseenden som anges i 5§, skall byggnadens ägare snarast möjligt avhjälpa påtalade brister."

Vad står det i Boverkets "Allmänna Råd"

I andra kapitlet under rubriken "Brister och fel" kan följande läsas: "Om besiktningen föranleder anmärkningar skall brister och fel åtgärdas *snarast* enligt förordningen om funktionskontroll av ventilationssystem. Den tid som kan anses skälig för åtgärdande är naturligtvis beroende av arten av bristerna eller felen. Vissa enkla fel bör kunna åtgärdas inom några dagar, medan andra fel som kan kräva större ingrepp och ev. innefatta en ombyggnad av ventilationssystemet, kan ta flera månader i anspråk för projektering, upphandling och genomförande. Endast undantagsvis bör längre tid än 6 månader accepteras för sådana mer omfattande åtgärder."

Vilken bedömning har besiktningsmännen gjort sedan starten av OVK 1992

Det saknas dokumentation över vilka tider för åtgärdande av fel som besiktningsmännen (kontrollanterna) brukar skriva in i sina protokoll. De flesta protokoll som granskas av EG visar "godtagbart" vilket ofta just är anledningen till att de hamnat hos EG. En snabb kontroll av övriga protokoll visar att de flesta skriver 6 månader för att åtgärda tvåor och att ingen differentierar och skriver olika tider för olika typer av fel. EG tror att majoriteten har tagit fasta på Boverkets gräns på 6 månader. Ett telefonsamtal till byggnadsnämnden i Malmö bekräftar också denna uppfattning.

Människor vill ha klara besked, inte allmänt hållna rekommendationer, där man själv måste fatta beslut. Vi tror därför att det har gått slentrian i 6-månadersgränsen och det är naturligtvis olyckligt. Ovanstående utesluter självfallet inte att många besiktningsmän hanterar dessa frågor helt enligt Boverkets intentioner.

Flera ombesiktningar

Ställer man krav, krävs också uppföljning. En allvarlig brist i ventilationssystemet kan exempelvis medföra att kontrollanten vill ha denna åtgärdad inom två veckor medan åtgärdandet av övriga brister kan anstå fyra månader. Besiktningsmannen måste nu göra två ombesiktningar, en efter två ca.veckor då byggnadens ägare anmält att den allvarliga bristen är åtgärdad och en efter fyra månader, då resterande brister skall vara åtgärdade.

EG anser att den förstnämnda kontrollen även kan utföras av en opartisk, sakkunnig person, som besiktningsmannen känner och kan lita på. Vid den andra ombesiktningen kontrolleras då än en gång att den allvarliga bristen är åtgärdad samtidigt med att övriga brister är åtgärdade.

Flera ombesiktningar medför högre besiktningskostnader, speciellt om besiktningsobjektet ligger långt från kontrollantens hemort.

Enligt EG:s uppfattning är läget idag sådant att många projekt med sex månaders åtgärdstid kraftigt drar över tiden utan att drabbas av sanktioner. Många brister kan t.o.m. kvarstå vid nästa återkommande besiktning.

EG:s rekommendation blir med ovanstående synpunkter som underlag följande:

1. Anpassa åtgärdstiderna efter hur allvarliga bristerna är
2. En eller högst två ombesiktningar

Kontrollantens suveränitet

Det kontrollanten skrivit i sitt protokoll får någon annan inte ändra. Det gäller all text i hela protokollet. Således även de angivna tiderna för ombesiktning. Vem kan bättre än kontrollanten bedöma hur lång tid det tar att åtgärda en brist. Har han i något avseende gjort en uppenbar felbedömning, av misstag skrivit fel siffra eller något liknande, kan han uppmärksammas på förhållande för att då själv rättas i protokollet. Vägrar han kan byggnadsnämnden kräva att byggnadens ägare utser en ny kontrollant alternativt att byggnadens ägare på eget initiativ utser en ny kontrollant.

Malmö och Kalmar 2005-08-31

Funkis Etikgrupp

Rolf Sandell & Erik Kylefalk

Spika datum för ombesiktning?

OVK-besiktning får inte bli ett självändamål. Syftet är ju att få felfria ventilationssystem. Då måste protokollets fel åtgärdas.

Vanligtvis är det endast fel som föranleder underkännande som avhjälpas, dvs. 2:orna. Feltyp 1 avhjälpas mycket sällan såvida inte det finns pengar att tjäna.

Men det händer även att 2:orna "glöms bort". Detta är ett diskussionsinlägg som går ut på att tillämpa samma principförfarande som man har vid entreprenadbesiktningar av olika slag. Tillsammans med byggnadsägaren bestämmer man inte bara en åtgärdstid utan fastställer också datum när ombesiktning av felavhjälpande skall ske.

Som besiktningsman skall man dock kolla åtgärdsläget i god tid innan man dyker upp på plats för ombesiktning. I protokollet skall man således ange datum för ombesiktning och inte datum för felavhjälpande. Kanske skall man ange "ombesiktning skall senast ske...." liksom bilprovningen gör.

Vad tycker du? Har du något annat förslag hur vi skall få ordning på felavhjälpande och ombesiktning så maila detta till funkis@funkis.se.

FSV-mötet i Norrköping

Sveriges VVS-inspektörer - FSV, hade sitt årliga tekniska informationsmöte i Norrköping den 14-16 september.

**Vi instämmer i "Slussens" ord efter mötet:
"Mängder av föreläsningar, utställning, studiebesök och trevlig samvaro, det var vad de hundratalet deltagarna vid Föreningen Sveriges VVS-inspektörer (FSV) fick uppleva under tre dagar i "Peking!"**

Det var kunniga utställare och bra föreläsare. Material från flera föreläsare finns tillgängligt på FSV's hemsida www.lgadata.se/fsv/. Gå in på den adressen och gå vidare till "Tekniska möten" och klicka in på årets evenemang. Där finns hela programmet + ett antal föredrag presenterade i pdf- resp wordformat - ett bra informationsmaterial! Ett speciellt intressant föredrag "Lär av flyget" borde många av oss ta till sig av - det gäller att ha en checklista så man får med alla delar i ett projekt!

FunkiS frågor och Boverkets svar!

FunkiS styrelseledamot Stig Fritzell och Boverkets Wanda Rydholm delade på en programpunkt. Vi (Funkis) ställde ett antal frågor gällande OVK till Wanda Rydholm. Här är ett urval som speglar aktualiteter och som förhoppningsvis är en nyttig OVK-information.

1. Undantag från OVK har upphört

- varför har det upphört?

Svar: Tiden har gått ut den 31/8-05. Projektgruppens förslag om att tillfälligt förlänga undantaget till 31/12 -05 så att deltagarna skulle kunna planera övergång till den vanliga tillsynen (planera in OVK-besiktningar) togs inte av ledningen

- när kommer en slutrapport?

Svar: Tiden för slutredovisningen till Miljödepartementet är förlängd till 31/10-05.

2. OVK-besiktningsmän/kvinnor

- hur många är dom?
- finns listan att tillgå från Boverket?
- FunkiS har möjlighet att hjälpa till med en komplett lista!

Svar: Boverket har ett personregister över riksbehöriga funktionskontrollanter. Uppgifterna i registret kommer från de ackrediterade certifieringsorganen. Registret är beroende av hur pass snabbt information/uppdatering sänds in till Boverket. Det pågår just nu arbete med Boverkets nya webb och diskussioner om att lägga ut ett register där. För närvarande kan man få informationen på telefon från sekreterare på Bygg & Förvaltning. Den som vill beställa uppgifterna utskrivna ska vända sig till Boverkets publikationsservice (tfn: 0455-35 30 50).

3. OVK-statistik över utförda besiktningar

- FunkiS har viss statistik
- Ove Bengtsbergs synpunkter i SOU 2005:55
- FunkiS kan bidra till att mera komplett statistik kommer fram

Svar: Vi har inte på Boverket någon aktuell statistik i ämnet.

4. Harmonisering mellan olika verk

- hur fungerar samarbetet mellan Boverket, Arbetsmiljöverket och Socialstyrelsen för att få harmonisering av regelverk och därmed en bättre helhet i våra beslutsunderlag?

Svar: Vi har samarbete med Arbetsmiljöverket som bjuds in till Fyrklövers möten varannan gång. Fyrklövern har normalt fyra möten per år. Vi hoppas även på medverkande från Socialstyrelsen. Vi kommer att på nytt bjuda in någon från Socialstyrelsen och även representant från VVS-tekniska föreningen till möte nästa år. Det är bra om branschen tar upp viktiga frågor och synpunkter genom sina representanter från FSB, FSV, Funkis, RSVR och RSVI som är fasta medverkande i Fyrklövern.

5. Radon – Ett problem för många husägare är att finansiera besiktningsmannens arvode. Vad sägs om dessa förslag?

- låt arvodet få gå med i bidragsansökan (sker idag i vissa län)
- arvodet debiteras direkt till bidragsenheten – arbetet skall ju utföras!

Svar: Vi kommer att förmedla synpunkterna vidare till gruppen som har informationsträffar om radonbidraget med länsstyrelser.

6. Kostnader för OVK-registrering

- i "Slutbetänkande av Byggnadsmiljöutredningen", utförd av Ove Bengtsberg

Svar: Byggnadsmiljöutredningen är ute på remiss och skall besvaras omgående. Det finns en hel del att kommentera, en del som är bra förslag men även en återkommande missuppfattning om hur kontrollen av ventilationssystemet skall gå till som jag anser är helt klart reglerat i OVK-förordningen. Utredaren påstår att det inte är det och därför kommer man med ett förslag om att "Kontrollen av ventilationssystemet och dess funktion ska ställas mot den verksamhet som systemet har kapacitet att klara av". Som exempel på att detta är redan klart och inte kan tolkas annorlunda vill jag ta upp ett svar från Boverket till Funkis Skåne (dnr B681-1472/95) den 21 december 1995 med följande förtydligande:

"Beträffande s.k. övertalighet i skolor och OVK.

Vid OVK skall kontrolleras att ventilationssystemet fungerar på avsett sätt. Om det en gång projekterats och utförts för t.ex. 25 elever i ett klassrum men rummet nu använts av 30 elever har byggnadens ägare avvikit från det som en gång beviljades bygglov, nämligen 25 elever/klassrum. En sådan avvikelse får inte förekomma. Därför måste antingen elevantalet minskas från 30 till 25 eller så måste ventilationssystemet ändras (flödet ökas). Några andra möjligheter finns inte. Alltså skall OVK-protokollet ange att systemet inte kan godkännas utan att endera av ovanstående två vägar väljs av byggnadens ägare. Föregående innebär inte att besiktningsmannen måste kontrollera användningen av t.ex. skolsalar i detalj men är det uppenbart att elevantalet är större än avsett (vid bygglovstillfället) måste kontrollanten förfara enligt ovan."

7. Allmänna råd för OVK-besiktningar

- Är någon revidering av "Allmänna råden" påbörjad och när kommer den i så fall oss tillhanda? Texten om smutsavsättning "1 g stoft per m² kanalyta" är väl inaktuell.

Svar: Det stämmer att i Boverkets Allmänt råd 2000:1, "Funktionskontroll av ventilationssystem", tredje kapitel om besiktningens genomförande finns definition om att "En god hygienisk standard kan anses föreligga vid ett medelvärde på 1 g stoft per m2 kanalyta". Definitionen skall revideras vid nästa revidering (år 2006) eftersom:

- 1) "Grammet" eller en annan viktenhet är svår att mäta och därmed omöjlig att hantera ute på arbetsplatsen. Det pågår runt om i världen forskning för att hitta ett användbart mätverktyg/metod.
- 2) För närvarande så kan vi inte se något annat alternativ än en okulär besiktning av kanalerna. När det gäller invändigt murade eller invändigt isolerade kanaler så är det mycket besvärligt att även okulärt bedöma mängden smuts i kanalsystemet.
- 3) Kanaler som är eventuellt dekontaminerade (förekomst av svamp, bakterier) - det finns på marknaden utrustning för att kontrollera förekomsten av denna sorts föroreningar.

8. Energideklarationer

- kravspecifikationer på besiktningsman – hur långt är dessa komna?
- FunkiS kan vara med
- enhetliga blanketter för redovisning

Svar: Detta är inte klart än. Boverket har inte fått något uppdrag ännu från Miljödepartementet.

9. Byggnadsdeklarationer

- kommer OVK-intyget upphöra?
- hur många är godkända för uppdraget?
- enhetliga blanketter för redovisning

Svar: Lika fråga nr 8.

10. Upptäckta fel "Ettor och Tvåor"

- för att få erforderliga åtgärder utförda – kan det vara läge att införa en tidpunkt för formell efterbesiktning – datum anges i OVK-protokollet?!

Svar: Kommunens OVK-handläggare har tolkningsföreträde och det vore bra med samsyn.

11. Tilluftens renhet

- är det Boverkets uppfattning att uteluft som dras igenom smutsiga och fuktiga luftfilter uppfyller kraven i BBR 6:222?
- är något arbete på gång för att mera precist ange kraven på tilluftens renhet nu när kvaliteten på uteluften kan ifrågasättas?
- måste inte hela branschen tänka om vad gäller filtrering, filterlivslängd, förvärmning av uteluften så att fuktproblem elimineras?

Svar: Verifieringar av våra (Boverkets) funktionskrav behövs verkligen. Den pågående BBR-revidering skulle kunna lösa detta på bästa möjliga sätt.

12. Byggnadens hälsorisker

- vid vilket lägsta luftflöde uppstår det hälso- eller skaderisk på en byggnad?

Svar: lika fråga 11.

13. Överluft

- varför finns det inget krav på en överluftöppnings storlek i BBR?

Svar: lika fråga 11.

En kort lägesrapport från Departementet:

FunkiS ordförande Gunnar Nihlén har efter telefonsamtal med statsekreterare Kerstin Wennerstrand fått följande klarläggande av det aktuella läget om vad som händer med utredningarna om byggnadsdeklarationer och energiprestanda:

Två förslag finns om deklaration av byggnader, från Byggnadsdeklarationsutredningen (SOU 2004:73) och Utredningen om Byggnaders energiprestanda (SOU 2005:67). Sammantaget har utredningarna lämnat förslag om hur frågor om radon, ventilation, OVK och energianvändning skall redovisas. Förslagen har remissbehandlats och arbete pågår nu i regeringskansliet med att utarbeta ett förslag till lag om deklaration av de nämnda frågorna. Lagförslaget skall behandlas i ett lagråd innan en proposition beslutas och lämnas till riksdagen för beslut. Efter att riksdagen fattat beslut om lagen skall regeringen och Boverket besluta om ytterligare bestämmelser och detaljer om deklarationsverksamheten. En del av detaljerna skall också komma till uttryck i Boverkets byggregler, BBR.

Gunnar Nihlén

WIKSTRÖM VVS-KONTROLL AB

Wikström VVS-Kontroll AB arbetar med konsultuppdrag inom VVS, energi och miljö. Vi är idag 50 medarbetare i Göteborg och Kinna.

Till vårt kontor i Göteborg söker vi en ny medarbetare inom besiktning med obligatorisk ventilationskontroll, OVK, och entreprenadbesiktning.

För information kontakta
Bengt Carlsson 031-707 23 48.

Vi vill ha Din ansökan senast
den 15:e december till:

**Wikström VVS-Kontroll AB, Södra
Gubberogatan 8, 416 63 Göteborg**

Översyn av Plan och bygglagen

**Vad anser FunkiS om PBL-kommitténs slutbetänkande?
Vi skall, liksom 171 andra tillfrågade, lämna vårt
remissvar senast den 17 februari 2006.**

Två delar på nästan 1200 sidor finns att läsa och
begrunda. Vi tar gärna hjälp av dig!

Beställ böckerna hos Fritzes kundservice på tel. 08-690
91 90 eller hämta hem pdf-filerna på www.regeringen.se.
Skriv "Får jag lov?" i sökrutan längst upp, så hittar du
tre filer på vardera 1,7 Mb att ladda ner.

Böckerna kan
beställas från
Fritzes
kundservice.

Varför inte börja med den första, där sammanfattningen
finns på sidorna 29-42 i del 1. För oss OVK-are är
sammanfattningens begynnelse sida och kapitel 10 i
sammanfattningen en särskilt intressant läsning att börja
med. Här är dessa "klipp". Men gärna läs helheten!

Sammanfattning

PBL-kommittén har haft i uppdrag att göra en samlad
översyn av plan- och bygglagstiftningen (plan- och
bygglagen [1987:10, PBL] och lagen [1994:847] om
tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m., BVL).

Kommittén har under arbetets gång lämnat två
delbetänkanden och två rapporter. Det ena
delbetänkandet avsåg införlivandet av ett EG-direktiv och
fick namnet Miljöbedömningar avseende vissa planer och
program (SOU 2004:70). Det andra delbetänkandet
innehöll förslag till en framtida instansordning för vissa
PBL-ärenden, främst bygglov, och redovisades i
delbetänkandet Kortare instanskedja och ökad
samordning – Alternativ för plan- och bygglagens
prövningsorganisation (SOU 2004:40).

I rapporten Främjande av el producerad från förnybara
energikällor redovisade kommittén en översyn av PBL
utifrån de krav som ställdes i ett särskilt EG-direktiv
rörande denna typ av elproduktion (rapport 2003). Vid
halvårsskiftet 2004 redovisade kommittén en
lägesrapport om kommitténs arbete.

I detta slutbetänkande lämnar kommittén sina förslag till
reformering av bestämmelserna i framför allt PBL.
I denna sammanfattning finns en koncentrerad
redovisning av kommitténs ställningstaganden och
förslag till lagstiftningsförändringar. En mer utförlig
beskrivning av reformbehovet och av den huvudsakliga
inriktningen när det gäller kommitténs förslag finns i
betänkandets kapitel 2.

Kapitel 10 Prövning, kontroll och tillsyn av byggnadsprojekt

Kommitténs förslag

- Kravet på separat bygganmälan slopas, vilket
innebär att en sammanhållen bygglovsprocess
återinförs för prövning och tillsyn av byggprojekt.
- En förskjutning av byggnadsnämndens tillsyn ska
ske mot tidiga och avslutande skeden, och ökad vikt
fästas vid kontroll och tillsyn av utförd projektering.
- Prövningen av bygglov ska avse att kraven på
lämplig placering, utformning och användning är
uppfyllda och att förutsättningar att uppfylla de
tekniska egenskapskraven inte saknas.
- Byggsamråd ska hållas efter att en bygglovsansökan
getts in om det inte är uppenbart obehövligt.
- Bygglov ska innebära rätt att bygga och innehålla
villkor för att börja.
- Den kvalitetsansvarige ges ökade uppgifter och en
starkare ställning och det ska krävas att han eller hon
är riksbehörig. Undantag kommer dock att finnas i
vissa typer av ärenden.
- Oberoende kontroll ska kunna utföras genom
fristående personer eller företag.
- Lika krav på bygglov och rivningslov ska gälla inom
och utanför områden med detaljplan.
- Utökade undantag från lovplikt införs för friliggande
en- och tvåbostadshus.
- Förhandsbesked om bygglov ska kunna ges i alla
frågor som kan omfattas av bygglovsprövningen.
- Bygglövsprövningen samordnas med prövning enligt
miljöbalken när sådan krävs och samordning är
möjlig och lämplig.
- Slutbevis ska förberedas vid ett avslutande
byggsamråd, avse vad som fastställts och föreskrivits
i bygglovet, och innebära rätt att bruka.
- De särskilda avgifter som kan tas ut i samband med
överträdelser höjs. Minimnivån för
byggnadsavgiften höjs till 2000 kr och den särskilda
avgiften ska bestämmas till minst 2000 kr och högst
ett prisbasbelopp.

Undantag från OVK har upphört

OVK-U, försöksverksamheten hos de 26 företagen som undantagits från OVK har avslutats. Cirka 7000 ventilationssystem berörs.

Återgång skall ske till vanlig OVK-besiktning i enlighet med nedanstående text som är hämtad från ett brev undertecknat av Boverkets Ines Uusmann och daterat 2005-09-01.

Undantag från obligatorisk ventilationskontroll

Undantaget från den obligatoriska ventilationskontrollen, OVK, för dem som deltagit i Boverkets försöksverksamhet upphör att gälla den 31 augusti 2005. Detta framgår av Boverkets beslut den 7 december 2000. Boverket har för närvarande inte laglig möjlighet att besluta om förlängning av undantaget, vilket innebär att ventilationssystemen som omfattades av undantaget övergår till den ordinära OVK-besiktningen enligt förordningen (1991:1273) om funktionskontroll av ventilations-system. Boverket finner det därvid naturligt att räkna tiden inom vilken återkommande besiktning, enligt 4 § första stycket förordningen, ska ske från den 1 september 2005. Besiktningsintervall för olika fall framgår av 2 § Boverkets föreskrifter och allmänna råd om funktionskontroll av ventilationssystem (BFS 1991:36 med ändringar).

Senaste tidpunkt för OVK-besiktning av dessa ventilationssystem blir då:

- 2007-09-01 för daghem, skolor, vårdlokaler o. d.
- 2008-09-01 för flerbostadshus, kontorsbyggnader o. d. med FT-ventilation
- 2011-09-01 för flerbostadshus, kontorsbyggnader o. d. med F-ventilation
- 2014-09-01 för flerbostadshus, kontorsbyggnader o. d. med S-ventilation

Boverket ska till regeringen redovisa uppdraget beträffande funktionskontroll av ventilationssystem den 31 oktober 2005.

Kännedomskopia på brevet har tyvärr inte gått ut till kommunerna och deras OVK-handläggare. FunkiS-medlemmen och OVK-handläggaren i Karlskrona kommun Carl-Eric Carlsson ifrågasätter dels ovanstående tider för återkommande besiktning och dels om företagen kan anses uppfylla krav för återkommande besiktning när ägarbyte skett.

Deltagarnas problem är bland annat att en övergångsperiod inte berörs i brevet. Det finns ju ingen budget för förändrad besiktningsverksamhet.

Boverket slutrapport över hela projektet är något försenad. Denna förväntas innehålla rekommendationer för hur erfarenheterna från försöksverksamheten utveckla OVK-arbetet. Vad har vi lärt av OVK-U? Vad är din syn på fortsättningen? Kommer §2 i SFS1991:1273 att ändras? Det finns plats i nästa bulletin för flera inlägg!

Nya BBR klar i feb 2006?

Boverket värnar om vikten av en helhetssyn på byggnader så att inomhusmiljö och tillgänglighet passar för den avsedda användningen. Detta bör främst komma till uttryck i Boverkets byggregler.

För oss OVK-are är avsnitt 6 det viktigaste eftersom det handlar om Hygien –Hälsa och Miljö. FunkiS har stött och blött remissförslaget vid medlemsmöten runt om i landet och därmed samlat ett brett underlag för vårt svar som sänts in den 9 maj 2005. En del av vårt svar finner du i bulletin 2005:2 på sidan 14. Resten av svaret tar sig an texterna för föreskrifter och råd på ett kritiskt men konstruktivt sätt. Svaret i sin helhet finns på medlemsidan.

De indikationer som vi fått är att vårt remissvar hamnat i en hög märkt "redaktionella kommentarer". Vi är oroliga för utvecklingen. Varför kommer det inget slutförslag på BBR som ger en chans till kollationer? Det är ju vår yrkesgrupp som skall tolka föreskrifter och råd. Hur skall Boverket kunna leva upp till att värna om en helhetssyn när inte vi, som har avgörande roller i bygg- och förvaltningsprocessen, får våra synpunkter beaktade. Varför avvaktar man inte med ändringen av kap 9 om Energi tills utvärderingen av inkomna remisser på slutbetänkandet utvärderats?

Hur länge till gäller denna BBR?

FunkiS-nyheter på Albanova den 15 nov

Lokalavdelningen i Stor-Stockholm genomförde på fyra timmar en välmatad information om Energideklarationer, BBR-revidering, Bättre inomhusmiljö, FARO och FARO-S, Energi-deklaration i Europa och OVK-U. Deltagarna avkrävs hög koncentration annars kan förvirringen skall bli total med en sådan mix på kort tid.

Lokalavdelningsmöte på Albanova 15 nov

FARO-S

Många frågor, som behandlas av TR, handlar just nu om självdragssystem. För att underlätta i er bedömning är nu FARO-S på väg att färdigställas. FunkiS Allmänna Råd om OVK för Självdrags-system kommer liksom FARO att tillhandhållas kostnadsfritt på vår medlemsida. En uppdatering av FARO är också nära förestående.

Lokal OVK-behörighet Malmös bedömningsmall

Kommunernas byggnadsnämnder får i enlighet med BVL, som Lagen om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk m.m. (SFS 1994:847) kallas, ge godkännande för viss kontroll till en funktionskontrollant.

Detta stadgas i §16 och innebär att den lokala byggnadsnämnden själv får besluta om hur detta skall ske.

Många kommuner använder sig av en bedömningsmall för att granska den sökandes utbildning och kunskap. I bulletin 2004:1 visade vi den mall som Karlskrona använder sig av. Här nedan visas Malmös motsvarighet som vid första anblicken ser lika ut men som vid närmare granskning skiljer sig på en del punkter. Jämför gärna mallarna inbördes! FunkiS tycker att det är mycket bra att kraven på en lokal OVK-behörighet specificeras.

Helst hade vi sett att alla kommuner enades om samma mall och även att kunskaperna i regelverket testades på samma sätt som gäller för riksbehöriga. Besiktningsmannens kvalitet bör säkras så långt detta är möjligt och för att öka tilltron till OVK-systemet.

I Ove Bengtsbergs Byggnadsmiljöutredning tog man inte upp frågan om lokal OVK-behörighet. I denna bulletin finner du FunkiS synpunkter på denna fråga som vi lämnat i vårt remissvar. Läs på sidan 4.

BEDÖMNINGSUNDERLAG FÖR LOKAL BEHÖRIGHET			
FUNKTIONSKONTROLL AV VENTILATIONSANLÄGGNINGAR SFS 1991:1273			
Sökandens namn		Person nr	
		POÄNG	SÖKANDENS POÄNG
1. TEORETISK GRUNDUTBILDNING (högsta utbildning)			
Anan högre utbildning > 2 år (lämpligt fackområde)		30	
Teknisk gymnasium eller institut		40	
Teknisk högskola		50	
2. OBLIGATORISK KUNSKAP			
Bygglagstiftning-OVK inför ny-omcertifiering	1,5 dag SIFU el. likvärdigt	40	
Mätteknik av ventilationssystem	4 dag SIFU el. likvärdigt	40	
3. KURSER			
-Äldre ventilationsbestämmelser (bestämmelsekunskap)	SIFU el. likvärdigt	40	
-Dimensionering av ventilationsystem	SIFU el. likvärdigt	30	
-Ritnings- och schemaläsning VVS.	SIFU el. likvärdigt	5	
-Kravspecifikationer för inneklimat.	SIFU el. likvärdigt	5	
-Funktionskontroll av ventilationssystem	SIFU el. likvärdigt	40	
-Ventilationsteknik för drifttekniker steg 1	SIFU el. likvärdigt	40	
-Ventilationsteknik för drifttekniker steg 2	SIFU el. likvärdigt	40	
- Mätning av ljudnivå i luftbehandlingsinstallationer	SIFU el. likvärdigt	10	
- Injustering av luftflöden i luftbehandlingsinstallationer	SIFU el. likvärdigt	15	
-Funktionskontroll styr- och regler	SIFU el. likvärdigt	15	
-Spårgasmätteknik för ventilation	SIFU el. likvärdigt	5	
4. PRAKTISKT ARBETE (Avseende luftbehandling)			
Konstruktionsarbete	5 poäng/år	5-50	
Besiktning	7 poäng/år	7-70	
Kontrollant	5 poäng/år	5-50	
Arbetsledare	4 poäng/år	4-40	
Injusterare	4 poäng/år	4-40	
Styr och regler	4 poäng/år	4-40	
Fastighetsskötare/förvaltning	3 poäng/år	3-30	
Sotare	2 poäng/år	2-20	
Ventilationsmontör	2 poäng/år	2-20	
Övrigt	1 poäng/år	1-10	
5. NUVARANDE ARBETE (högsta poäng som ovan punkt 4)		-----	
6. BYGGNADSNÄMNDENS HELHETS BEDÖMNING		0-50	
Sökandens behörighet ☐		E-behörighet >175 poäng	=
Avslag ☐		S-behörighet >175 poäng	
		N-behörighet >225 poäng	
		K-behörighet >275 poäng	
Ort	Datum		
		Byggnadsnämndens handläggare	

Kunskap behöver vi alla!

Kunskap om klimatskalet, ventilationen och inomhusmiljön borde gå hand i hand. Vid OVK-besiktningar, som är en slags revision av hur väl kunskapen samordnats, konstaterar man ibland vissa "bedrövligheter".

Några av dessa brister och fel har funnits med redan från första början. Ofta är det dyrt och omständligt att åtgärda. Ibland måste man acceptera att det inte går att förbättra. Sven Andersson, som du kan läsa om på sidorna 26-27 i bulletin 2003:1/2003:2, har alltid arbetet med utbildning och dokumenterad kunskap. Han vill förebygga att fel kan uppstå i "första ledet" genom att köra nedanstående kvalitetstest av byggprocessens nyckelfigurer.

Sven Andersson, Malmö

Tentamensprov för arkitekter och konstruktörer vid ny- och ombyggnader av offentliga byggnader

Version nr 3, april 2005

1. Klagomål på torr luft är mycket vanligt. Ange förslag på hur man kan öka den relativa fuktigheten. Befuktning av luften göddas ej. Redovisa i Mollierdiagram!
2. Klagomål på buller från ventilation är mycket vanligt. Hur vill du föreslå att man sänker ljudnivån? Vilken ljudnivå kan anses acceptabel i dB(A) och i dB(C)?
3. Svenska Inneklimatinstitutet har bl.a. givit ut två handböcker R1 och R2. Kan du kortfattat beskriva innehållet i dessa handböcker?
4. Kan du ange några exempel på hur man kontrollerar en ventilationsanläggning med CO₂-mätning?
5. Vilka faktorer påverkar människorna i det termiska klimatet inomhus? Ange några rekommenderade nyckeltal!
6. Den ekvivalenta temperaturen är den av människan upplevda temperaturen. Ange vilka parametrar som ingår i detta begrepp.
7. Ange för- och nackdelar med omblandande respektive displacerande ventilation.
8. Hur fungerar självdragsventilation under de olika årstiderna?
9. Hur stor betydelse har t.ex. temperaturen i ett klassrum? Ange exempel på David Wyons forskningsresultat avseende temperatur i klassrum och barnens inlärningsförmåga!
10. Har infra ljud någon betydelse för människans välbefinnande?
11. Kan OVK-besiktningarna på ett konkret sätt förbättra inomhusmiljön i klassrum och barnstugor?
12. Hur påverkar vädring (fönster öppnas och stängs efter ca 10 minuter) av ett klassrum ventilationen i klassrummet och hur påverkas ventilationsanläggningen?

13. Är det rimligt att begära uppgifter om VOC från tillverkaren vid materialval till en ombyggnad. Ange riktvärden för TVOC i µg(m²*h)!
14. Beskriv i stora drag hur en driftinstruktion bör vara utformad för en ventilationsanläggning och det termiska klimatet i rummen!
15. Hur åtgärdas "kortslutna" till- och frånluftanläggningar?
16. Är enkätundersökningar ett hjälpmedel vid sanering och ombyggnad?
17. Hur utformar du en enkel energianalys för en skola?
18. Vilka parametrar kan påverkas vid energieffektivisering av en skola?
19. Kan du ange Energimyndighetens nyckeltal vid energieffektivisering?
20. Innebär energieffektivisering som regel ett sämre inomhusklimat? Beskriv och motivera!
21. Beskriv hur en fuktdimensionering av en ny- och ombyggnad skall ske!
22. Är det viktigt med Livscykelkostnadsberäkning (LCC) för installationer i byggnader?

.....

TR-frågor

Hela tiden inkommer det nya frågor till FunkiS. Frågorna av teknisk art gällande OVK, från dig som medlem, besvaras av jourhavande TR direkt på telefon eller via email, och frågor och svar av intresse för övriga medlemmar behandlas av TR och publiceras i Bulletinen.

Kontakta gärna TRs verkställande utskott (VU):

Stig Fritsch tel 040-457163, mobil 0708-452325,
email fritsch.vent@swipnet.se

Claes Östman tel 0470-750770, mobil 0703-750760,
email info@vvs-assistans.com

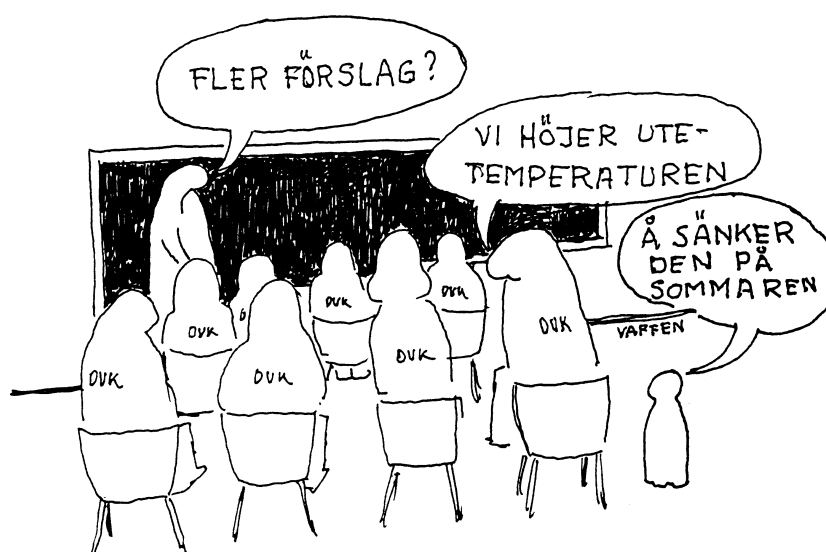
Fråga05001

Fråga ang kontor och personalrum på industrin. Jämför TR-fråga 94063. Jag har lovat en större kund att göra följdfråga. Han har fått svaret på den nämnda frågan.

Stålindustri med åtskilliga "hytter" inom produktionslokalerna. Vi gör OVK-kontroll i de flesta manöverrummen (ljudisolerade med stora fönster) med datorskärmar där man följer produktionen. Ofta i kombination med pausrum. Frågan är om manöverhytter för en person med datorskärm är OVK-pliktig. Det är då en stadigvarande arbetsplats under ett skift. Är detta kontor / personalrum i det här avseendet eller en produktionslokal?

Svar

I svaret till TR-fråga 94063 skriver TR att som kontor avses en stadigvarande arbetsplats, och så blir också vår bedömning vad avser manöverhytter enligt ovan. TR bedömer det som en kontorsarbetsplats som skall OVK-besiktigas.

Vid den obligatoriska ventilationskontrollen föreslår
Boverket att krav skall ställas på genomgång av
möjliga energieffektiviseringsåtgärder.

Här krävs utbildning!

Funkis
Funktionskontrollanterna i Sverige

Funktionskontrollanterna i Sverige
c/o StyroVent Syd Konsult AB
Allégatan 165, 232 31 ARLÖV
Tel 040-412415, Fax 040-410151
Email funkis@funkis.se
Hemsida www.funkis.se

Funkis Styrelse 2005/2006

Gunnar Nihlén, ordf. Tel 08-7929168, Fax 08-7920245
Jan Borglund, v.ordf. Tel 08-375660, Fax 08-375660
Bengt Andersson, sekr. Tel 040-159914
Stig Fritzell, kass. Tel 011-395029, Fax 011-395229
Kjell Swärdh, led. Tel 035-120373, Fax 035-158693
Erik Kylefalk, led. Tel 0480-475422, 0480-475422
Jan Boldrup, led. Tel 08-7543156, Fax 08-7543175
Bengt Bydén, led. Tel 060-672703, 060-127410

Tala om när du flyttar!

Vid adressändring använd postens
adressändringskort (bl.2050.05).
Fyll i både din nya och din gamla adress.
sänd kortet till Funkis kansli.

Du som är medlem ändrar själv din
adress på www.funkis.se, logga in på
medlemssidan och följ anvisningarna.

Funkis Bulletinen nr 2005:3